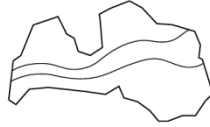

Valsts izglītības satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Ekonomikas valsts 22. olimpiāde
3.posms
Situāciju analīze (38 punkti)
2021.gada 9.martā

Dalībnieka kods:

Kā mazināt Covid-19 negatīvo ietekmi?

Covid-19 pandēmija būtiski ietekmē ekonomisko aktivitāti. Tomēr daudzās valstīs (arī Latvijā) 2020. gadā ekonomiskā aktivitāte samazinājās daudz mazāk par prognozēto. Daļa ekonomistu to pamato ar tirgus spēju atrisināt problēmas ekonomikā, bet citi uzskata, ka tas ir apliecinājums valsts (valdības) spējai ietekmēt ekonomisko aktivitāti, rast kompromisu starp nozīmīgiem ekonomiskiem mērķiem, piemēram, ekonomisko efektivitāti un makroekonomisko stabilitāti. Viens no Latvijas valdības lēmumiem paredz 500 eiro piešķiršanu katram nepilngadīgajam iedzīvotājam un katram pensionāram - 200 eiro.

Uzraksti trīs numurētus piemērus kā tirgus nespēja pārvarēt pandēmijas radītās problēmas (šokus) un trīs piemērus, kad tirgus darbība palielinājās! (6 punkti)

Kādi Latvijas valdības trīs veiktie pasākumi mazināja trīs konkrētu makroekonomisko rādītāju svārstības? (6 punkti)

Kādi 500 eiro saņēmēju pieņemtie lēmumi par pabalsta izlietošanu varētu veicināt ekonomisko izaugsmi vai patērētāju derīguma maksimizēšanu? (4 punkti)

Pamato, kādus divus makroekonomiskos mērķus par prioritāriem pandēmijas laikā izvirza Latvijas valdība un kādus divus makroekonomiskos mērķus valdībai nākas “upurēt”? (4 punkti)

Vai formāla diskriminācija vienmēr ir reāla diskriminācija?

Ļoti bieži mēdiji ziņo par diskrimināciju darba tirgū. Piemēram, praksē praktikantiem maksā mazāku algu nekā pastāvīgā darbā strādājošajiem. Minimālā alga ir vienāda gan iesācējam, gan darbiniekam ar pieredzi. ASV pētījumi liecina, ka nemitīgi pieaug pieprasījums pēc koledžu beidzējiem, bet viņu darba samaksa brīžiem pieaug, bet brīžiem samazinās. Latvijā vieniem dīkstāves pabalstus maksā, bet citiem – nemaksā. Oficiālā statistika liecina, ka Latvijā nodarbinātās sievietes saņem par aptuveni 16% mazāku darba samaksu nekā vīrieši u.c.

Vai tiešām arī Latvijā darba tirgū pastāv diskriminācija? Varbūt šai “diskriminācijai” var atrast “tīri ekonomisku pamatojumu”?

Uzraksti trīs “neekonomiska” rakstura apsvērumus, kāpēc daudzi praktikanti, brīvprātīgie piekrīt strādāt pat nesaņemot nekādu atalgojumu un trīs ekonomiska rakstura apsvērumus, kāpēc viņu darba samaksai ir pat jābūt mazākai! (6 punkti)

Uzraksti trīs apsvērumus kāpēc pieaug pieprasījums pēc augsti izglītotiem darbiniekiem un kāpēc izglītotu darbinieku pieaugošais pieprasījums ne vienmēr rezultējas augstākā darba samaksā? (6 punkti)

Kādi trīs ekonomiska rakstura faktori nosaka, ka Latvijā sievietēm darba samaksa ir mazāka nekā vīriešiem un kāpēc šāda situācija tuvākajā nākotnē varētu mainīties? (4 punkti)

Piedāvā situācijas risinājumu, lai novērstu pieredzējušu darbinieku “diskrimināciju” nosakot viņiem vienādu minimālo algu ar darbiniekiem bez pieredzes. (2 punkti)